

Epäajanmukaisia RUNOJA puolelta vuosisadalta

P. Kuusilehto

Epäajanmukaisia
RUNOJA
puolelta vuosisadalta

P. Kuusilehto

Parosen Kirjapaino Ky 1992

Esipuhe lukijalle.

Nämä epäajankohtaiset runot puolelta vuosisadalta eivät ole aikajärjestyksessä. Se olisikin mahdottomuus: monen runon alku on jo puolen vuosisadan takaa, mutta vasta aivan viime aikoina muotoiltu lopullisesti. Jonkin vihjeen runon iästä saattaa antaa se, että myöhemmän kehitykseni aikana olen johdonmukaisesti pyrkinyt välttämään ns. runollisia sanalyhenteitä, kuten mun, sun, ois, vois. Ne eivät kuulu mielestäni uudestaan alkavaan mitalliseen runomuotoon, jonka ajan uskon sentään olevan edessä. Tekihän ns. modernismi eräänlaista väkivaltaa nuorelle suomalaiselle runoudelle. Olihan eurooppalainen runous jo väsynyt vuosisataiseen kehitykseensä. Shakespeare ja Milton loivat teoksensa silloin kun maassamme oli vain vähäinen hengellinen kirjallisuus, ja Goethen ja Schillerin aikaan meillä kokeiltiin vasta suomalaisen sana-lugun koetusta. Tuskin sadan vuoden ikäinen taiderunoutemme oli, modernismin tullessa tuontitavarana, vasta nousemassa. Eivät sen mahdollisuudet alku- ja loppusoinnun käytössä olleet loppuun ammennetut, mutta kullakin ajalla on oma muotinsa.

Nämä eivät ole suinkaan tekijänsä kootut runot, vaan valitut. Sadoista runoista on ajan virta vienyt useimmat.

Runojen lauserakenne noudattaa, mikäli alku- ja loppusoinnut sallivat, kielen luonnollistta järjestystä. Kovin usein vain tästä säännöstä on poikettava. Tarpeeton konstaileminen käännetyllä sanajärjestyksellä ei mielestäni kuulu runouteen.

Joskus suomalaisen runouden alkuaikoina oli niitä jotka perustivat runomitan laajuuteen. Eino Leino vakiinnutti sen perustamisen sanan korkoon. Täydellisen, soivan runon on mielestäni otetttava huomioon sekä laajuus että korko.

Kuplia

Kun valoon vanhan Diogenes-lyhdyn
vien täällä taaskin kerran ihmistä,
niin suuren suureen kuoroon siten yhdyn.
Oi mikä mahdollisuus! tehtävä !

Yö aaltoaa ja päivä, ilma, syvyys,
ja aina arvaamaton esiin puhkeaa.
On elon puntarissa yhä pahuus, hyvyys
ja niistä tuhat kuplaa nostaa itse maa.

Vain tiedän: riemu, taakka ihmisyyden
on osanani vuoksi jonkin syyn,
ja onnen hitusia ostaen ja myyden
käyn vaihtelevain aikain ilveilyyn.

Omnia mea mecum porto.

Sain lahjaksi ja lainaksi,
en mitään omakseni,
ja kaikki muka omani
vain tuli sekä meni.

Niin tuli, meni ystävät
kun vaihtui yöt ja päivät
ja kaikki toimet tärkeät
vain muistoiksi kun jäivät.

Ei ole ikiomaani
ei tavara, ei raha.
Voi miten täällä vaihteli
vain hyvä sekä paha!

Ei edes nämä runoni
ei ole omaa täällä.
Sain lahjaksi ja lainaksi
ne myrskyin, poutasäällä.

Unen saari.

Oli elämäni
vesi seisova,
pidin kädessäni
sitä tietoa

ettei mikään muutu,
aika kiitää vain,
eikä mitään puutu
pidot jumalain,

meillä ihmisillä
lyhyt elämä.
Unen saari, millä
hetki viipyä....

Suuri Babylon.

Suuren suuri Babylon,
hiekkaa, rauniota on,
kärventämää auringon...

Kumartuivat maata vasten
siellä eteen valtiasten
hahmot miesten, naisten, lasten.
Sinne parvet kauppiaitten
toivat takaa merten, maitten
kultaa sekä suitsutusta
silkin, helmen kimallusta
väki valkoinen tai musta.
Kansaa kuhisivat kadut,
kuultiin monet laulut, sadut,
rukoiltiin ja tehtiin työtä
pitkin päivää, pitkin yötä.
Juhlajoukko riehui hurja,
kadun lokaan sortui kurja.
Suuri kansa oli, eli,
viha, lempi, leimahteli....

Kaikki on nyt erämaata
eikä koskaan nousta saata.
Kerran temppelien rivi
nyt vain rappautuva kivi,
kertoo, että ollut on
joskus suuri Babylon....

Kenties New York, Lontoo kerran
vaipuu Herran vaaksan verran
alle meren aallokon,
hukkuu, kuten Babylon....

Iloitkaamme, riemuitkaamme
koska vielä elää saamme
alla armaan auringon,
kirkkaan, kuulaan kuutamon...!
vielä onnen sirut jaamme
kunnes helmaan hietikon
vaivumme kuin Babylon....

Ilmestyskirjan profeetat.

Me, Ilmestyskirjan profeetat,
me atomipommia loimme,
ja niinkuin ylhäiset jumalat
maan lapsia katsoa voimme!

Me armoitetut, me laskijat
vain rauhassa askaroimme
kun luomisen salaiset sopukat
me päivänvaloon toimme....

Me kuljemme tyyniä katuja
ja asumme puutarhoissa.
Oi, armahda pyhä Jumala
kun kaupungeissa noissa

jo palaa ja paukkuu ja tuhoutuu
ja miljoonat surmansa saavat,
kun enää ei mikään auta muu
kuin repiä auki haavat!

kun kuolema parempi kohtalo on
kuin elää silvottuina!
kun vaiva ja vaikerrus loppumaton
soi miljoonina suina!

Me, ilmestyskirjan profeetat
kai silloin jo kauhistumme
kun kaupungit päältämme sortuvat
ja Hornaan kun laskeudumme.

Itse me olimme jumalat.

Tuhannet vuodet menivät,
Ihmisen Poika ei tullut.
Viipyvät pitkät käräjät,
heräävät houreet hullut:

Itse me olemme jumalat!
Koneemme kaiken voivat:
Miilumme, mustat ja palavat
alkuaineita loivat.

Sielumme salaiset hämärät
kirjoihin kartoitimme.
Pommimme, vulkaanin-väkevät
polttavat kaupunkimme.

Itse me olimme jumalat!
Soihtuina syttykäämme!
Miljardit myrkkyjen pisarat
pauhatkoot yli päämme!

Vanha taru.

Pedot ulvoivat kahleissa kellarin,
toki ylhäällä, tornissa temppelin
pyhä enkelikuoro lauloi.

Mutta ylpein joukosta enkelien
meni alhaalle, parveen petojen,
ja ne kahleista irti pauloi.

Sillä kadehti Isää Jumalaa,
tämän valtaa ja voimaa ja kunniaa
kovin ylpein enkeleistä.

Pedot nousivat alhaalta ärjyen.
Perin säikkyen parvi enkelten
meni pois, meni jokainen heistä.

Siitä lähtien autio temppeli
petokuoron huutoa kaiutti,
joka ainoa paasi ja pylväs.

Oli välillä katon ja kellarin
paha vallassa pedoin saalistavin,
oli kuollut se temppeli ylväs.

Rajalla.

Yhä lisää valoa! Pimeyden
paha valta on lähempänä...
Iki-hyytävin kourin, nyt tunnen sen
se vie ehkä jo iltana tänä...

Olin elänyt monta elämää,
toki yhden ja ainoan erään.
Joka hiukkasen, sen mitä jäljelle jää
tänä hetkenä yhteen jo kerään.

Sitä paljon ei ole-kai lastu vain
jokin veistetty pyhästä puusta.
Pian jo suuressa joukossa vaikenijain
olen, ymmärrä enää en muusta.

Jokin ainokainen ja palaamaton
se on ollut, ja varjoihin nukkuu.
Kiven kylkeen pian piirretty nimeni on
ja jo kohta kai muistokin hukkuu.

Mutta etäälle valtaisa virta vie,
olen ollut siinä vain lastu.
Se on loppumaton, pyhä, ikuinen tie ...
Sinä tuleva, siihen jo astu!

Laupiaasta samarialaisesta.

Kylläisinä
pappi, leviitta
kaikkosivat
ryöstön uhria

Kylläisinä
televisiota
tuijotamme:
näkyy pikku sota.

perin hauska
siinä katsoa
istuskellen
nojatuolissa.

Joku kuolee...
sehän näkyy hyvin.
Katselemme
silmin siristyvin.

Ohi kulki
pappi, leviitta....
Huokaisemme:
vaihtuu ohjelma.

Kilpa-auto

On tekeillä kilpa-auto
elintasomme autuuteen.
Sitä yhdessä ajaa saamme
ja kukin itsekseen.

Se muodoton, malliton auto
on kaikille yhteinen,
ja niin mutkikkaita teitä
on kuljettava sen.

Sen vauhdissa hengästymme
me kaikki ja kokonaan...
Näin Saatana ilveillen pelaa
yönmustilla korteillaan.

Ja sen yhden Aatamin tähden
me otsalla tunnemme hien,
ja jälkeen tuskan ja vaivan
on pääte polttavan tien.

Ja sen kilpa-auton nimi
on: Tyhjyys, ja Kuolema!
Sen akselit nopeammin
tee, ikuinen Sorvaaja!

Tee joutuin! Autollamme
on kiire, kiire niin...
Sen matkaksi mittasimme
tien taivaasta helvettiin...

Rajaviiva.

Olin kemisti. Hyvän ja pahan
panin täytteeksi retortin.
Ihan hahmoon ihmisen nahan
koje sopikin, huomasin.

Mikä väkevä viinihiiva
kovin kuohutti seoksen?
Ohut, häipyvä rajaviiva
oli valon ja pimeyden.

Monen käymiskerrostuman
perin sekava vaikutus:
ihan vieressä pahan ja ruman
oli hyvyys ja kauneus.

Supermarketissa.

Vaihtuu syksy, talvi, kevät.
Kassakoneet kilisevät:
joudu, joudu, kiire jo !
kiire, avaa kukkaro!

Jonottajat hätäilevät.
Kassakoneet kilisevät:
joudu tieltä, joudu jo!
onhan täysi ahdinko.

Mainosvalot pimenevät.
Kassakoneet kilisevät:
joudu, kutsuu tuoni jo!
Kohta täyttyy kohtalo.

Kohtalon jalkapallo.

Olen näyttelijä
suurella näyttämöllä
ja puhun ontolla paatoksella.

Täytän maan
huudolla ja parulla
ja muka suurella aatoksella.

Kun näytännön jälkeen
poistetaan maali
jää irvistelevä kallo.

Tomuhiukkanen
särkyvä seitti vain
ja kohtalon jalkapallo.

Tundra.

Käyn kohti tundraa, loputonta yötä,
ja vastaan pauhaa valtameren jää.
En mitään enkä ketään ota myötä,
et poluillani elollista nää.

Vain huippu yksinäisen tulivuoren
on, jota pilvet pitkään piirittää.
Se murtanut on joskus pallon kuoren
ja syössyt tulta kohti suurta pimeää.

Sen ympärillä ei kai koskaan lopu
ei pauhaamasta lakkaa myrskysää.
Ei ennenkuin se suuren suuri sopu
on tullut, löytynyt jo määränpää...

Jumalan tuli.

Liekki häilyvä
varjo päilyvä
lepatan sinne ja tänne.
Sinne ja tänne, sinne ja tänne
tyhjän varjona
tyhjän jälkeen
tyhjä on tarjona.

Avaruus on suuri
ja autio maa
ja pimeä haudan syli.

Jumala kulkee yli
ja tähtiä putoaa.

Lippu salkoon.

Meri, meri, vyörymästä laata
etkö koskaan hiljentyen voi?
Katse kiitää, löytämättä maata
laivatouvein hurja ryske soi.

Älä astu, veli, purteen tähän!
sulle kättä ojentaa en saa.
Ulapalle! Kaikki muu en vähän
valkoharjat jylhät vaahtoaa.

Niin on määrä: pelkäämättä aja
sinne, minne tuuli tuima vie.
Kirkulinnun, lokin pilvimaja
myrskyn koti mulle kyllin lie.

Ruoria en enää saata siirtää
suuntaa muuttaa, maata tavoittaa
venhe jähmettyvän vanan piirtää
paluuttomaan kariin uppoaa.

Purren vaipuessa riemulaulun alkain
katson ylös, pilvimerta päin.
kansi vaappuu, murtuu alla jalkain.
Lippu salkoon! suurta unta näin.

Sant Helena.

Ohi riemua pauhaavan Austerlitzin
on kerran kohtalo Waterloon:
Sant Helena, unien kalliosaari
ja pieni on korkeinkin kotkankaari
meri suuri kun nousee aaltoiluun.

Sant Helena kutsuu sua, yksinäinen,
meren pauhu
ja mainingin sauhu.
Kun Jumala seulansa kohottaa
säkenöivän ja tähdistä kirkastuvan
meren peilikuvan
yli suurten kaikkeus-ulapoitten
ajan olleen jäljet kun kauas jo jää
tiet turhat voittojen, tappioitten,
Sant Helena kaiken kun piirittää.
Niin kuulet nyt siellä kun mainingit soi,
et, vangittu, vapaaksi päästä voi.

Napoleon.

Vuoripuro Korsikasta
-paisuu meren tulvavuo.
Kantaa kohti taivaanrantaa
hiljaisuuden saaren luo.

Intohimot, liekit, sota.
Diadeemi keisarin.
Napoleon kotkan tietä
nousee ylväin kaarroksin.

Meren saaren kallioille
päättyi satu sankarin.
-Kirjaan lehti, lastentaru
takan luona iltaisin.

Vapaa henki.

Kahleistakin henki vapaa
korkeuden kaaret tapaa
eläen tai unta nähden
etsii tietä taivastähden.

Syvimmästä alhostakin
alta pilkan, narrinlakin
raudoistakin, ristinpuulta
kutsuu siiven alle tuulta,
tuulta, joka kauas kantaa
kohti loputtoman rantaa
aluttoman alku-yötä

Sirkus.

Kaikuu elon-sirkuksessa
aploodien mainingit
hyppii, loikkii nuoraa pitkin
tanssimestarit.

Happamat on naamat
arvostelijain,
taiteilijain saamat
kukat tapa vain.

Markka, markka,
hypi oikein!
Tarkka, tarkka
markka soikein!

Tanssi, markka metriltä
tiede, taide henkevä..!
Tosi tiede ilve on
taide oikku kohtalon.

Tanssi, loiki nuoralla
alla väijyy kuolema.

Maestron viulu.

Kun yö jo laski ylle Umbrian
ja Apenniinit syvän varjon loi
-oi kuulkaa, lailla tuulen huminan
maestron viulu jälleen hiljaa soi.

On sävel tumma, tyyni, syvä nyt,
ei murhe, riemu enää koskaan saa
maestron kieliin, ennen helissyt
vain kaipuu kaukopilviin tavoittaa.

Ei tumma viini kyläin valkeain
ei naisen nauru säveleitä suo.
Soi syvä, surumieli kaipuu vain
se paluutonta unhoitusta tuo.

Maestro soittaa-ylle Umbrian
on käynyt syvä, suuri hiljaisuus
ja tuolle puolen, syliin tulevan
nyt kaipauksen laulu kulkee uus.

SIRUJA

1 Seuraelämää

Komeroista ullakon
äänilevyvaraston
löysin, niitä soitin,
viisaanmaineen voitin.

Räminästä kyllästyin,
levyt hukkasin ja myin.
Muutuin, vähin erin
hiljaiseksi perin.

= = = =

Sievät säännöt seurustelun,
alla hyveellisen melun,
teeskentelyn takana
väijyy raaka pakana.

2 Mitä hyödyttää ihmistä....

Sieluniko sitoisin
kireälle nitoisin
kirjaan verotaulukoiden
peliin rahamarkkinoiden
sitoisin- ja kadottaisin?

Voitonhimon humala
jos on epäjumala
eipä sillä saata kukaan
ottaa mitään hautaan mukaan,
minkä hyödyn siitä saisin?

3 Maailmankaikkeus.

Alkuneutroneista muka kerran
syntyi pamahtaen tämä maailma.
Toista satuakin tämän verran:
yli syväin vetten kulki Jumala.

Täällä kasvaa tarun lomaan taru,
kuka tietäisikään viime totuuden?
Lapsi syntyään ei suotta paru:
Iki-arvoitus on yllä sen.

4 Kerä.

Korean turhuuden tähden
raskasta taakkaa kantaa
-narrin-unia nähden
tähytä taivaanrantaa...

Simpukka kiveä hiertää,
tuskista helmi herää.
Elämä kulkee ja kiertää
loppumatonta kerää...

5 Maailman meno.

Tuhat miestä kaasukammioon
vuoksi Barbarossan hukkukoon!
Hakaristejä ja hirsipuita.
Kuka parkui? Lahonneita luita.

Liput lasketaan ja salkoon nousee toiset
Malja kohtalolle! retket toisenmoiset
nostaa jälleen jossain hirsipuita.
Kuka nauroi? Lahonneita luita.

6 Rex regi rebellis.

Olin kapinamestari! Kuningasta vastaan
kävin pampuin ja pommein ja miekoin ja musketein.
Olin kuningas, nähkääpä, itse ja ainoastaan,
omat joukkoni omaa linnaani vastaan vein!

7 Ei lakoa.

Turha on päätäsi seinään takoa:
muuri ei tyhjästä tieltäsi lakoa.
Maltaita vailla ei sahtikaan sakoa.
Vaiko jo mietit maailman jakoa?
Täältä ei liene minnekkään pakoa
ennenkuin etsit jo viimeistä rakoa
jossa on hautasi reunalla hakoa....

Aika on mittaava kyntösi vakoa.

8 Taiteen mittapuu.

Kuka on tämän maailman pässi ja paavi?
Se on se, jolla suurin on kolehtihaavi,
mihin kerätä kaikilta riksit ja rahat
sekä kullat ja ketun- ja oravannahat.

Se on myöskin taiteen mittapuuna...
kuka täällä on aina päänä ja suuna
kelle yleisö kaikkein eniten maksaa,
kuka tyhjästä huikeimmin huudella jaksaa.

9 Kasvatuskysymyksiä

Kerran jylhä alkupaasi
lauloi, Herra, kunniaasi.

Pakkanen ja helle rouhi,
vetten vyöryyn lohkot louhi.
Vedet suuret silasivat,
silasivat, pilasivat,
kului joka rosohiven,
tuli muoto kiuaskiven,
oivallisen, kunnollisen,
pihinässään tunnollisen.

10 Kokous.

Järjen pikku pisarat
kaikki yhteen sulivat,
valui tiedontina veteen,
nytpä tuli pulma eteen.

Järki yhteisseoksen
säpäleiksi sohahti,
tulos koko teoksen:
tyhmyys kovin kohahti.

11 Vaalijuhla.

Oli viisaus myynnissä markkinoilla
ja löydetty myyvä kieli.
Joku immyt keveän-vaatteinen,
joku johtaja painavan-aatteinen,
ja valittavilla ja valitsijoilla
on tyytyväinen mieli.

12 Keinu.

Kohtaloni keinulauta
heilahteli ylös-alas.
Kiikkui enkeli ja piru,
vuoret järkkyi, särkyi siru,
taivas vitkaan maahan palas.
Herra, matkamiestä auta.

Kuvakirjaa selasin:
elämääni pelasin.

Elä elämää.

Laske, sure, säästä.
Oivallista, kas:
eläkkeelle päästä-
siirtää tuonnemmas.

Elä. Nyt ja tänään.
Hylkää huominen.
Kauas, ajan ääriin
jatkuu luominen.

Kuolemaa et väistä,
elä elämää,
molemmista päistä
polta kynttilää!

Mitä pelkäät? Kuolla?
Kuolet kumminkin,
elämäsi päilyy
valoin tuhansin.

Elä. Avosilmin
katso maailmaa!
Palaa liekki filmin
-tuhka putoaa.

Kaikki unta on.

Kaikki kiertää
alla auringon,
kaikki turhaa,
kaikki unta on.

Valot, varjot
leikkii, kimmeltää
unet kietoo
ikipimeää.

Havahduinko
vaiko nukuin vain
liekö kaikki
unta jumalain?

Tiede, taide,
touhu tärkeää...
(lapsen leikki
vailla järkeä)

Työ ja toimi
päivän häipyvän,
epäilykset
myrkky elämän.

Tuska, riemu
vyöry suunnaton,
totuus, valhe
-kaikki unta on.

Elektroniaivot.

Elektroniaivot
ihmelaskijat:
uniemme kaivot
milloin mittaavat?

Ikipitkä lasku
synnin, kuoleman.
Elämämme kasku
kai on Jumalan.

Oikku ihmeellinen
unen leikki vain.
Turhaa tietäminen
liekö laskijain?

Laskemattomina
kulkee kohtalot,
pilvenhahtuvina
tiemme tuokiot.

Matemaatikko.

Olin voittaja! Maailmankaikkeus alla...
Oli sokea löytänyt lävitse yön!
Ja silloin, hetkellä suurimmalla
sen huomasin olleenkin hukkatyön.

Olin laskenut kaiken, loppuun asti...
Mitä? Alkua missään ei ollutkaan!
Olin pettänyt itseni-vakuuttavasti-
kehän kiertänyt, tomusta tomuun maan.

Suuret aallot.

Soudin tietämisen merta,
sumu veneen ympäröi.
Yhä eksyin joka kerta
suuret aallot vastaan löi.

Suuret aallot: Jumalasta
alkoi, loppui Jumalaan.
Samaa kehää soutamasta
päässyt vain en milloinkaan.

Katsoin: vetten syvyyksissä
saartoi mittaamaton yö.
Turha tutkistella, missä
laineet pääni yli lyö.

Totuus.

Ei ole totuudella pesäpuuta.
Vain matkaanlähtö eikä sitten muuta,
vain ulapoiden takaa ulapat
taas yhä uudet eteen nousevat.

Me emme koskaan ole satamassa,
vaan aallokossa, vasta alkavassa
-tai häipyvässä suureen pimeään.
Ja mistä? minne? enhän tiedäkään.

On totuus aina muuttolintu, outo,
ei onnistu sen pilven päältä nouto.
Se leikki kristallien on läikkyväin,
kuun heijastusta suurta yötä päin.

Tiedon pikajuna.

Tieto kasvaa yli päämme,
Likistykseen alle jäämme.
Kuljemme vain ympyräämme,
eikä syytä syntymäämme
tiedä mikään eikä kukaan.
Vaellamme virran mukaan,
liekö muuta aiottukaan?

Räjähdyksen lailla tieto
kasvaa kaikkialta esiin.
Se ei ole lääke mieto,
se on myrkky, syviin vesiin
pohjattomiin laskettuna,
hurjan vauhdin pikajuna,
joka jotain kohti ajaa,
alun, lopun viime rajaa....

Ajaa hurja pikajuna,
vaihtuu vihreä ja puna,
tulee aukko tunnelissa,
loppupiste laskelmissa:
salaisuutten salaisuudet
aukeavat yhä uudet,
kysyttävää riittää, riittää,
toisen toisen lomaan liittää:

Miksi synnyin, miksi kuolen
miksi kuviani vuolen?
Kuka mittaa ihmismielen?
Kuinka lapsi oppii kielen?
Miten paranevat haavat
itsestänsä kuoren saavat?

Minne kiidät, tiedon juna,
kiskoihisi sidottuna?
Oma rataonkalosi
sinulle on ainut tosi,
etkä tiedä mitään muista
rinnemaista verhotuista
oudoin, tummin tuoksukukin
etkä vuorenlaen puista
hyppelyistä vuoripukin.
Kuka radallesi kiskot
laittoi, joille tulta viskot?
Kuka tunnelisi kaivaa,
raiteillesi uran raivaa?

Tietämättä siitä, näin
porhallat vain eteenpäin.

Evankelioimisteltta.

Isä Jumala, telttasi nostit
yli maan, meren meuruvan
ja tähtiveljistä kutsuit
pyhän nimesi todistajan!

Ja valtasuuruuttasi
meren kuoro rannalla soi.
Sade, myrsky ja humina metsän
sinun nimesi toistaa voi.

Herra puhuu Moosekselle.

Kun Herra puhui muinoin Moosekselle,
hän sanoi: minä olen. Muuta ei.
Muut sanat saattoi sade sekä helle
ja tuuli vei.

Siis Herra pensaasta jos palavasta
taas puhuu, ole vaiti, kuuntele.
Saat hiljaisuuden. Tieto Jumalasta
on syvin se.

Ja korven kulku välttämätön yhä
on sille joka täällä etsii Jumalaa.
Saa kuunnella ja kuiskatakin: pyhä,
Ei muuta saa.

Babelin torni.

Se torni nousi pilviin, yötä ylväämpänä,
kun Herra nosti kätensä ja sanoi: tänä
jo tänä päivänä se sortukoon,
pois, maahan, unohduksen pimentoon!

Ei! Torni nousee yhä uudestaan
ja Herra kulkee yhä, sotkee kielet maan
niin ettei vanha ymmärtää voi nuorta,
ei nuori vanhaa, ydin koskaan kuorta.

Näin aikain halki kasvaa torni Babelin
ja sortuu, seisoo jälleen hahmoin muuttuvin,
ja väistyy aina tulevaisen tieltä
kun uusi polvi puhuu aina uutta kieltä.

Siis torni puretaan ja nostetaan
- tuo askare ei lopu milloinkaan.
Sen tarkoitusta vain ei tiedä kukaan,
ei hahmoitusta aikain aallon mukaan.

Se nouskoon! vaikka tarkoituksettomasti
se nouskoon sentään yhä pilviin asti
Näin kuuluu taru uljas ihmisen,
Oi taru turha, ylväs, ikuinen.

Kuvien leikki.

Vain hetken unohduksen, niukan huvin
sain viisaastakin filosofiasta.
Se leikkii kunkin aikakauden kuvin,
ei tiedä totuudesta tosimmasta.

Ei tunne salaisuuden salaisuutta
ei alun, lopun, synnyn eikä kuoleman.
Ei tiedä, miten aalto väistyi uutta
koin alla, luomisaamuun nousevan.

Ei solmuisinkaan sanoin peitä sitä:
on kaivo syvän syvä, vailla pohjaa,
ja yksin Jumalan on Länsi, Itä,
sen oudon, joka kaiken täällä ohjaa.

Johanneksen evankeliumi.

Ja turhaan ylös, valoon, katselen:
sinuksi, sinuun koskaan tule en.
Me lapset aineen, kuoleman ja pimeän,
miks nähkä saimme valonsyntyisen?

Ja vetten yllä Sanas pauhu soi,
sen sisintä en koskaan kuulla voi.
Vain jokin mykän kaipuun nostattaa:
Hän, joka linnunradan holvit loi.

Ja yhä turhaan katson pimeään:
en tietä nää, vain varjoleikin nään.
Ja miksi, lapsi kieltämisen (kipeän)
vain ajattomaan hohteesi jään?

Jeesus kulkee vetten päällä.

Mitä Jeesus tahtoi sanoa
häipyy taakse vilistävän ajan.
Hukkuneet on jäljet Vapahtajan
peittoon esiripun, verhon, rajan.

Sielu, joka tuntee janoa
tuohon menneisyyden varjoon tarttuu.
Usko horjuu, epätoivo varttuu,
kirja kirjan jälkeen siitä karttuu.

Salli, Vapahtaja, anoa
minun, tyhjän, vailla tulta, verta:
kulje vetten päällä vielä kerta
pitkin Galilean pyhää merta.

JEESUS-SIKERMÄ.

1. Allas

Syviin vesiin
johti kerran
Jeesus hauraan uskonlaivan
tuolle puolen ihmisvaivan
luokse kirkkauden Herran.

Nousi esiin
tahto valtaan:
Nasaretilaisen opin
sulki suojaan vankikopin,
dogmatiikan ahtaan altaan.

2. Alttari

Alttarina
Jeesuksella
oli Galilean vuoret,
kuuntelivat vanhat, nuoret
hämmästyksen tarkkuudella.

Mahtavina
kirkot ylväät
kohoavat-tyhjät ovat.
Papin saarnan hukkaan kovat
kaiuttavat seinät, pylväät.

3. Ehtoollinen

Ylevästi
ehtoollisen
Jeesus jakoi oppilailleen,
päivän laskettua mailleen
ennen yötä kärsimisen.

Kireästi
paavit, papit
opeistansa ottelivat
kirjaimia halkaisivat,
ratkesivat nutun napit.

Me lutherilaiset.

Tavan vuoksi ja erään ahmatin
-oli Kustaa Vaasa se, luulisin,
jota kiusasi lainat Lyypekin
sekä kullat, kannetut kirkkoihin-
ne seuraamme jälkiä Lutherin.

Me uskossa vakaat, me pensät,
me hartaat, me hiljaiset epäilijät,
me kaikkea mennyttä säilyttävät...
Me olemme kaikki kirkkona, me,
se ei liene lainkaan sen kummempi, se,
kuin mekään, me seurakunta.

Toki maksamme veromme tarkasti
-sillä muuten ne perisi poliisi.

Siten saamme me Herran ehtoollisen
ynnä kasteen ja haudan ja vihkimisen
ja myös nukkua hurskaan unta.

Perin harvana parvena pyhäisin,
tavan vuoksi ja hiukan uskonkin
sekä seuraten jälkiä Lutherin
me kuitenkin kuljemme kirkkoihin...

Valo.

Kieltämisen hengen alta
puhtain usko kasvaa voi,
eikä mikään väkivalta
sitä koskaan kammitsoi.

Evankeliumin valo
sammuu, syttyy uudestaan,
mikään eksyttävä salo
ei vie sitä kokonaan.

Vaellukseen varjonotkon
viisaan virvoituksen suo,
ylle epätoivon rotkon
kirkkaan kaarisillan luo.

Eikä peitä maa ja multa
kertomusta Jeesuksen.
Se on henkeä ja tulta,
pyhä, iankaikkinen.

Rukous.

Liet Allah, Jehova tai joku muu,
oi kuule, rukoilen:
suo minun nähdä elon kultapuu,
ja kultaoksat, kultalehvät sen.

Vie taivaankaariin, näytä pohjamuta
ja vedet, hiljaisuuteen vaipuneet!
Maan kaiken kauneuteen tutustuta
ja näytä rumuudenkin syvänteet!

Oi tue, ohjaa, johda tätä kättä
kun hapuilee se suurta pimeää,
ja silmän anna nähdä pelkäämättä,
kun kuolemaa se katsoo, elämää!

Ja siiven alle anna suurta tuulta
ja sentään palata suo takaisin
kun viima vastaan tuulee rotkon suulta,
niin rukoilen, oi tuntemattomin!

Pirunjuuri.

Saithan senkin kokea:
olit ollut sokea,
ystävän ja vihamiehen
tuntea voi puolitiehen
eikä koskaan loppuun asti.

Tietämisen lipeä
polttaa, vaiva kipeä:
pahan kylvö pirunjuuren
kateuden, vihan suuren
orastaa niin kavalasti.

Alla syvyys pimeä,
kauhu, vailla nimeä,
eikä tiellä kohti Rajaa
löydy Suurta Opastajaa
etsittyä palavasti.

Uudenvuodenruno.

Tervetulleeksi uutta vuotta
täällä en enää toivota suotta.
Viivy, oi viivy, siis väistyvä vuosi,
vuodet kun liikaakin täällä jo suosi!

Toimita, uuden siis vuoden taika
takaisin mennyt ja entinen aika!
Eilisen yöhön, raketti, lennä!
Uuteen vuoteen en tahtoisi mennä...

Suoraako aika vai ympyrärataa
kulkee täällä ja kiitää tai mataa?
Jälkeenkö miljoonan miljoonan vuoden
palaa taas entisen esille tuoden?

Vaiko vain kiitää suoraan ja hukkaan?
Kerran jo kukkinut ei tule kukkaan...
Suottako kaikki on täällä, siis suotta?
Miksikä toivoisin uutta vuotta?

Pyhän Yrjänän varjo.

Pahan valtoja vastaan taisteli
Pyhä Yrjänä, voittaja, sankari...
lohikäärmeitä tappoi, peikkoja löi
tuli Jumalten säilästä säkenöi...

mutta koskaan ei oppinut tuntemaan
omaa seinällä tanssivaa varjoaan.
Pyhän Yrjänän, aaveeksi pimeyteen,
lohikäärmeeksi, peikoksi kasvaneen...

Psykologit.

Ah, psykologit nuoret,
olen neulanne kärpänen!
Te siirrätte vaikka vuoret,
minä uskon, uskon sen.

Jos silmää iskin tai liikuin,
sen sääntönne arvioi,
tai tähtikiikussa kiikuin,
myös kompleksit kiikkua voi.

Älynmittarit, tunteen kaavat
pian luotaavat ihmisen,
mutta mistä ne varmuuden saavat
kun mittaa löytänyt en?

Kuin alkemistit ennen
te löydätte oikean,
joku vuosisatojen mennen
saa suorasta soikean.

Tilkkupeitto.

Olen koottu kaikista teistä
jotka tulitte matkalla vastaan
-niistä hetkistä häipyneistä
joina äiti keinutti lastaan.

Niistä kaikista ystävistä
jotka tielläni kohtasin kerran.
Vihamiehistä, kaikesta mistä
olen kokenut minkin verran

Ei, itseni en ole lainkaan,
olen kohtalon tilkkupeitto
mitä kaikkea tuntea sainkaan
olen niistä keitetty keitto.

Sekasotku, sattuman sato:
minä itse? Kuka ja mikä?
Vain tiedän: on voittaja mato
kun on päättynyt aika ja ikä.

Oxenstjernan mukaan.

Hälyllä,
ei älyllä,
maailmassa hallitaan.

Painoksin
ja mainoksin
mielipiteet vallitaan

Ryhmiksi
niin tyhmiksi
kokoontua sallitaan.

Silti en käy parantamaan
ihmistä ja maailmaa,
kaikki meidät hyvin samaan
pyttyyn kyllä panna saa.

Eräs in memoriam.

Joka yrittää kansalle järkeä jakaa
saa turhaan toivoa kiitosta.
Tyhmyyden ohdake, vankka ja vakaa
kasvaa keskellä niitosta.

Joka miettii asiat omalla päällä
saa lähteä ammattiliitosta.
Kas, tyhmyys ja kateus aina täällä
tekevät ristisiitosta.

Johtajan ovi.

Keitä olette, te päättäjät?
te kun olette tylyjä kovin!
Valot punaiset, vihreät kätkevät
teidät tiukoin johtajan ovin....

Mutta vaalipäivä kun lähestyy
jopa olette herttaiset, hyvät,
ja on kokonaan vastapuolen syy
jos nyt olomme heikentyvät....

Niin te kerrotte, ja me uskomme
teitä taaskin ja jälleen kerran.
Se on syvillä vesillä syöttinä, se
ja te koette vaalimerran....

Kullankaivaja.

Olin lähkössä kerran kullankaivuutyöhön,
otin evästä reppuun ja paukkuvan pyssyn vyöhön.
Menin ensimmäiselle kaivokselle asti:
oli siellä kultaa, kultaa loputtomasti.

Enpä ensimmäiseen kaivospaikkaan juutu.
Menen eteenpäin, ei yhäkään kultaa puutu...
Yhä paremmaksi se vieläkin tulevan näyttää,
ihan kohta saan kullalla reppuni täyteen täyttää.

Mitä? Olinkin tullut äkkiä erämaahan,
yhä tääItäkin kultaa saa reppuun, saahan?
-Olin liiaksi hakenut, löytänyt tyhjän kiven,
oli kadonnut kullasta viimeinenkin hiven.

Siispä takaisin ensimmäiseen paikkaan, sinne
kovin jyrkkä ja mahdoton on vain nousurinne.
ja kun palaan, ei siellä olekaan enää mitään:
ja on kaikki kulta korjattu länteen ja itään..

Shakkipeli.

Side silmillä shakkia pelasin: elämästä
oli Kuoleman kanssa kun käynnissä pelierä.
-Perin kummallista se oli, kun pelistä tästä
oli poissa se oikea tieto ja taito ja terä!

Oli Kuoleman nappulat mustat, pelasin valkoisilla...
Minun tuli siis sääntöjen mukaan avata peli.
Tein sen siirroilla, luulen, kovasti avuttomilla
kun taas kuolema kaiken kylmästi suunnitteli.

Oli nappulat puolessa, kun jo uhkasi tulla loppu,
eikä mikään enää suojellut kuningasta.
-Side silmillä pelaten kun on kiire ja hoppu
peli voitoksi kääntää ja matiksi Kuolemasta!

Mikä simultaani! Miljoona miljoonan erää...
Veli Kuolema täällä mustin nappuloin pelaa!
Pelitoverit hänelle tänne vain hetkeksi herää
sitä mukaa kuin Kohtalo kirjojansa selaa.....

Kohtalonsinfonia.

Löi kohtalon sormet suurilla koskettimilla
-mikä sinfonia! Sitä tuntenut ei kai kukaan.
Se sormilla soitettu lienee kovasti tapailevilla.
Perin sekava sovitus, tuskin nuottien mukaan.

Se käänteillä täytetty on kovin yllättävillä
salamoivin ratkaisuhetkin, jotka ei koskaan palaa
ja sittenkin sama on yhäti loppu sillä:
savenvalaja muottinsa viimein täydeksi valaa.

Mustan Pekan peli.

Kovin totinen ja vakaa
Musta Pekka kortit jakaa.
Kuinka? Perin hullut parit
Kallet, Kaisat, Mikot, Marit
tässä yhteen sekaantuvat
kovin kummalliset kuvat:
Kaunis parikseen saa rujon,
röyhkeä vie umpi-ujon
enkeli saa aika mörön
kielikello korjaa jörön,
viisas tyhmän, paha hyvän,
hullumpaa vain ilmestyvän
näyttää korttipakan takaa.

Irvihampain Pekka kiskoo
kortit pöytään syytää, viskoo
eikä tule parempaa
kun ei maahan satu maa
kaikki menee sikin-sokin...
Tässä ohjaa käsi jokin,
jokin, joka sotkee pelin.

Musta Pekka kääntyy selin
Kovin puristellen pakkaa
loput kortit nurkkaan nakkaa.

Kohtalonyhteys.

Tyyntyvät talveksi jäätyvät meret,
laantuvat suontemme läikkkyvät veret
paljon nähneenä ymmärtää.

Ystävä vanha jo, viipynyt pitkään,
väistäneet meitä ei vaiheet mitkään,
kohtalonyhteys kaikesta jää.

Pimeästä pimeään.

Syntymisen pimeästä
kuolemamme pimeään
-mikä outo leikki tästä
vuotten mennen vyöryykään....

Kaikki kasvamisen kivut
unet kauniin, hyvyyden
-nurjat, mustat kääntösivut
pahan, ruman saastaisen!

Kaikki tämä tulee tiellä
elämäsi lyhyen,
taistelu on tuima siellä
valheen sekä totuuden.

Joku vastaantulijakin
-tunne silloin itsesi.
Väistänetkö varjoakin
joka tiellä häilähti?

Häntä joka tulee vastaan
älä hylkää, halveksi.
Tiedä, että äiti lastaan
hännessäkin tuuditti.

Älä pelkää kauneutta
tietä tupaan lämpimään.
elämä on lyhyt, mutta
portti suuri pimeään....

Numero.

Olen numero: monta ja monta
kai meitä on tarpeetonta
on parhaasta pahimpaan.

On sentään henkilötunnus
ja yhteiskunnalle punnus
kai tämäkin tarvitaan.

Ei hautapaikoille tilaa.
Se lieneekö pahaa pilaa?
vai tottako tosissaan?

On ahtaus kasvamassa
ja kansaneläkekassa
on kohta valtias maan.

Siis kansa, kasva ja paisu,
ei vastalause vaisu
sitä kumoa kumminkaan.

Nyt kaikki: ruotuun ja riviin,
ja muistokirjoitus kiviin,
niin kaikki on kohdallaan.

Jumalan kuvat.

On meitä Luojan kuvia
ja Jumalalla huvia
lie meitä katsellessaan.

On pitkiä, on pätkiä,
on herroja, on jätkiä
-ja sitä tuumatessaan

on kumma, jos ei sekoa
niin monenlaista tekoa
on nämä luojan kuvat.

On hitaita, on nopeita,
on nöyriä, on kopeita
niin täynnä linnat, tuvat.

Niin rikkaita, niin köyhiä,
niin viisaita, niin löyhiä,
-oi, mikä valikoima.

Niin oudoiksi, niin tosiksi
-kuin palapelin osiksi
loi meidät Herran voima.

Jääkiekkoa.

Hätä hätä hätä hätä
kaukalolla:
saattaako Hoo Hoo
mestari olla?
vaiko vain surkea
jääkiekkonolla?

Tätä tätä tätä tätä
selostaja pauhaa,
juttua suoltuu
kuin juoksevaa nauhaa,
mediamyllyllä
myllärit jauhaa.

Kiirein on kietaistu
muutama maali:
sitten on lopussa
festivaali.

Kaukalon reunalta
mellakka kaikaa:
hetki on hukattu
ihmisen aikaa.

Kaupungin valot.

Alesta aleen
rynnimme ryntäin
kyynärpäillä
tietämme kyntäin.

Heikot ja huonot
sortuvat alle,
voitto on kuuluva
vahvimmalle.

Tiivis on taistelu
lantin vuoksi:
lähimmäisrakkaus
suistuu suoksi.

Mainosmyllyjen
huutava pauhu
lumpeaa korvamme.
Bensiininsauhu

katkuaa teillä,
syöpyvä saasta,
kertoen meille
ihmemaasta

keinovaloista
kerätyn kesän,
tiuhaan sullotun
ihmispesän.

Jumalan myllyt.

Nopsaan täyttyvät kirjahyllyt,
kilometreinä tietoa karttuu.
Vitkaan jauhavat Jumalan myllyt
joiden kampeen kohtalo tarttuu.

Heiluvat, häilyvät dollarit, punnat,
nousee ja laskee kulta ja kumi.
Sortuvat suuretkin valtakunnat,
sulavat niinkuin keväinen lumi.

Vitkaan valtaavat totuudet alaa,
vuosikymmenet kuuluvat siihen.
Kohtalon kynttilä kauankin palaa,
pitkä on puimuri Jumalan riihen.

Mutta ne voittavat sentään kerran
totuus ja oikeus, vuosien mennen.
Muovailuvahana kädessä Herran
vaihtuvat vallat, nyt kuten ennen.

Aarniometsän liaanin laulu.

Liaanina
kasvan suuren suuren aarnion.
Valtavina
nousee korkealle latvat puitten holviston.

Olen hento
liian hento tähän elämään,
kotkan lento
minut johtaa suunnattomaan ikävään.

Kotkan tapaa
lentää kauas, korkealle, kadehdin
-olla vapaa
täällä mahdoton on metsän liaanin.

Metsä vauras
tukahduttavana vesaa kasvattaa,
varsi hauras
liaanilta liian nopsaan katkeaa.

Korkealle
täällä nousee suuret puut.
Matalalle,
alemmaksi jään kuin kaikki muut,

Joskus paha
käärme lehviäni lähestyy,
suuri raha
kukkiani markkinoilla myy.

Silti elää
tahdon tätä pientä elämää...
Linnut helää!
varjoissakin päivä kimmeltää...

Kotkan lailla
myrskyyn, rajuilmaan jospa lentäisin
suojaa vailla....
-Turvaa silloin metsä liaanin....

Älä huipuille pyri.

Älä huipuille pyri! ovat siellä autiot aavat
ja pilvet, joilta ei maata nähdä voi.
Ovat hyiset rinteet tai hehkuvankuumat laavat,
ja armahtamaton tuuli: se tyhjyydessä soi.

Älä huipuille pyri! Olet siellä maalitaulu.
Sen keskelle viha ja kateus kohdistuu.
Olet siellä narrien huulilla pilkkalaulu,
ja yksinäinen ja hedemätön puu.

Pysy puolivälissä! Siellä on kukkivat pellot
ja niitty ja kylä ja pieni puutarhamaa,
sekä lauhassa tuulessa soivat temppelin kellot
ja siellä on hän, joka illalla odottaa.

Samuraiden laki.

Sido voiton jälkeen kypärä tiukemmalle!
oli Japanissa samuraiden laki...
Mikä ikuinen viisaus siinä on voittajalle
joka kuiluista korkeuksia hakee, ja haki!

Sido tiukemmalle! ja ylös ja vuoriteitä,
kuten kauan sitten samuraille sopi...
Joka pilviä pelkää, poluille ilmenneitä
iki-leikkiä elämän tajuamaan ei opi!

Sido tiukemmalle! ja matkaan ja halki maiden
meren ääriin ja virroille mitattomille....
Se on yhäkin lakina tosien ruhtinaiden,
tulimerkkinä kaukaisuuksia tavoittaville...

Linnun lailla.

Nykyhetki-pisteenlainen,
vailla mittaa minnekään,
olematon ainokainen
portti kahteen pimeään...

Hämärää on tulevainen,
taakse jäänyt hämärää.
Niiden väliin onni mainen
linnun lailla lennähtää...

Ympyrät.

"Mies, älä sotke hyvää ympyrääni,"
se oli muinoin Arkimedeen ääni
kun vihollinen Syrakusassa
jo ahdisti, ja karjui kuolema.

On ympyröistään arka itse kukin,
me vartioimme niitä mustin sukin.!
Voi teitä, jos vain niille tallaatte!
Me emme silloin suinkaan siekaile.

Ja ympyrän on ympärillä muuri,
niin korkea ja suunnattoman suuri,
sen yli ettei kukaan kiipeä,
ei sitä millään mikään järkytä

Jos vaikka puhummekin samaa kieltä,
me emme silti tunne toisen mieltä.
Niin vieraan vieras, outo kaupunki,
on sielusi, oi rakas naapuri!

Arkipelaagi.

Tuhat saarta on meressä meitä,
joita lainekarkelo lyö.
Meri ääretön meitä ei peitä
eikä vaivuta vaahtojen vyö!

Miksi eroitat, ankara meri
nämä kukkulat toisistaan?
Joka saari on vallan eri
eikä yhteistä ollenkaan!

Ei niin! Onhan yhteinen jalus,
pyhä, mahtava Äiti Maa.
Moni matkalla uupunut alus
sitä kohti jo kiiruhtaa...

Peili.

Edelläni ehkä hiipi
enkeleitä, maassa siipi...
enpä huomannutkaan heitä,
näen vain joukon perkeleitä
katselevan itseäni
tuijottaen peilistäni...

Suutun menoon kuvain kulun,
tahdon panna sille sulun.
Särkeäkö koko peili
josta moinen kuva vilkkaa?
Peili nauraa, peili pilkkaa:
mikä sielusi on leili
se ei riku rikkomalla....

Katseella jo ankaralla
huudan: totta vie, jo särjen.
Peili ilkkuu: hukkaat järjen,
taitat ymmärryksen kärjen
särkemällä tosi kuvan
itsestäsi, saanen luvan
kertoa näin totuudenkin....
Vielä jälkeen päivän senkin
peili katsoo seinälläni
tutkivasti itseäni.

Hitlerin lähtölaulu.

Tein ihmistuskista itselleni
polttorovion.
Pala, sortuva herruuteni!
Yön tyhjyys ääretön on.

Yli palavan kaupunkini
tykit pauhaavat jyristen.
On hukkunut taivaansini
savun alle katkuisen...

Nyt on maailmanloppu! Jo meri
lyö jylisten yli maan,
ja arjalainen veri
on palaava Valhallaan.

Tuhatvuotinen valtakunta
nyt palaa rymisten
-se oli kai pelkkää unta
ja leikkiä varjojen.

Nyt astia bensiiniä
se päälleni valakaa!
Sen jälkeen Hitleriä
ei enää häpäistä saa.

Sadan miljoonan parkaisun pauhu
ja helvetti liekkeineen
jää jälkeeni, musta kauhu,
kun lähtölauluni teen.

Minut miljoonat kirosivat
sinä et, sinä Eva Braun.
Kun ystävät loittonivat
sain tuntea huultesi maun.

Ja sen tiedän: kun pian lähden
me lähdemme rinnakkain.
Sinun, Eva Braunin tähden
taas valtakuntani sain.

Aatteet.

Aatteet sinkoavat yöstä
niinkuin tuhat kipunaa.
Mistä kaukaa, tähtivyöstä
mikin aate putoaa?

Aikakausi itsestänsä
uuden oman aatteen luo,
joka kiertää ympyränsä
hetken innoituksen suo.

Monen aatteen antamana
veren, kyyneleitten vuo
-johon mikään armon sana
tuskin lievennystä tuo.

Joka hiekkajyvä kantaa
aatteen, jonka nieli maa.
Rannattoman meren rantaa
kuka koskaan tavoittaa?

Auringonjuhla.

Se on totta, se keijujen karkelopiiri!
jo kun aurinko kuusikon latvoille kiiri,
se vei maantien yli ja propsipinon
sekä puhelinpylvään, hiukan vinon.

Sehän leijaili kieloissa, kulleroissa,
ikihongikon hiljaisen holvistoissa!
se on auringonjuhlan tulta ja kultaa!
Mekö itse? Me olemme savea, multaa.

Mikä mullassa piilevä kauniin taju!
jota houkutti haukkojen huutelu raju,
jolle kaukainen kangastus kurkotti kättään,
polun yli ja metsän ja mustikkamättään...

Kun suvi on.

Nyt pilvet mataa hiljaa, matalalla,
kun makaan maassa suuren raidan alla,
ja tuuli ajaa yli aavan tasangon,
kun suvi on.

Nyt kuule! Mitkä mehiläisten urut!
Jo taakse jäivät menneen talven surut,
ja autereinen ilma ilakoi,
ja metsä soi.

Nyt katso! Keltakukat unelmoivat,
maat, pellot yltään talven ikeen loivat.
On etäisyys ja pilvireunus sen
niin sininen.

Jo tyydyn enkä pyydä ikuisuutta,
tuo vapaa virta yhä vettä uutta,
ja tuoksu kuulaan kesäheinikon
pian ohi on.

Hauta Satakunnassa.

Joen mutkitteleva, koukullinen uoma,
liki taivaanrantaa lakeus loppumaton,
sekä peltojen vehreys, Luojamme lahjaksi suoma
- siellä juureni on

Mikä aavojen aukeus, rajoille metsän sinen!
mikä autere mutkissa virran, kaislikon!
mikä vetten ja tuulen soitanto ihmeellinen,
siitä muistoni on.

Tämän muistojen maan eräs hiljainen kirkkotarha,
liki virtaa, loimussa päivän ja kuutamon...
Kun on päättynyt elämän eksyttäväinen harha,
siellä vainajat on.

Siellä rakkaat vainajat nukkuvat pyhää unta
-unen syvyys on siellä suuri ja loppumaton...
sinun hiekkasi hoivassa, siunattu Satakunta,
jossa juureni on.

Laulu Vapaudesta.

Vapahtajaa huusin-
tuuli vonkui, tuuli, korpi soi.
Lakkalatvoin hongin, jylhin kuusin
soitti hän, ken tähtiholvit loi.

Vapaa olla
ihmisen on osa ihanin
-vapaampana, niinkuin myrsky, metsä
elän, jos saan vuodet takaisin.

Metsä pauhaa: suuri
Jumala on pyhä, rakkaus.
Ihmeellinen, loppumaton soitto
on kuin elämämme arvoitus.

Metsäkirkossani
syvä, jylhä puitten humina
Kuusten, aarnihonkain latvuksilla
soittaa tutkimaton Jumala.

Metsien humina.

Kerran, aikojen alussa
loi Jumala suuren henkensä
hiljaisiin metsiin,
yksinäisiin, äärettömiin.

Ajasta aikaan
kuulen suurten honkien huminan,
tuulen valittavan laulun
hiljaisissa kanervissa.

Vain arka metsälintu
pakenee suhajavin siivin
ja vaeltajan askel
kuolee pehmeään sammaleen.

Runon taika
yhä leijuu hämärissä holvistoissa
kuolematon Pan
yhä soittaa huiluaan.

Äärettömät, määrättömät metsät
kunnioittavat Jumalaa
syvällä huminallaan,
kuten kerran, aikojen alussa.

Jumalanpalvelus.

Temppeliini
kuljen juhlavaan:
meri velloo, metsä pauhaa
luvuttomat tähdet rauhaa
valaa kuiluun maan.

Leipä, viini
ehtoollinen on:
metsän suurten puitten soitto
ulapoilla aamunkoitto
kajo kuutamon.

Pyhä, pyhä
pauhaa suuret puut.
Aamumessuun laulurastaan
kuuntelevin korvin vastaan,
läikkyy lahdensuut.

Metsään yhä
tieni kulkekoon.
Halki kivikkoisen kolun
minne arka hirvi polun
tallaa varvistoon.

Aurinkoinen tie

Viivy, viivy
aurinkoinen tie
älä kauas
enää täältä vie.

Pilvi päilyy
linnut livertää,
hetkeä nyt
kaipaan kiitävää.

Kontiona
alla naavapuun,
nähdä kierto
monen päivän, kuun.

Siellä, missä
suuret metsät soi
matkalainen
rauhan saada voi.

Nocturno.

Hiillos hiipuu: untako vai totta?
Häipyy unen varjot tappiotta
kuiluun, vuorten viimaan minne viekin
elämäsi kummallinen retki
kaikki häipyy niinkuin tuike liekin
mennyt, tuleva ja nykyhetki.
Laske nopsaan voitot, tappiosi
Syntikuorma, ystäväisi luku
liekin loimu seinällä on tosi
muu jos onkin kummallista unta.
Vielä valvot, älä vielä nuku,
liekin vaivuttua pimeyden valtaan
suurempi on uni. Sataa lunta.
Metsä soittaa. Tuuli huminaltaan
etsii Jumalaa ja vailla rauhaa
loputtomiin latvuksissa pauhaa.

Viimeinen valssi.

Katoavaa aikaa
jostain valssi soi.
Nopsaan, jalka
nopsaan karkeloi.

Polte, hehku rinnan
hurman, riemun suo,
pettymyksen
rajan tuskan tuo.

Vartaloitten varjot
piirtyy vierekkäin
onni murheen
syliin kiertyy näin.

Tanhuavat varjot
loittonevat pois,
jäljettömiin
niinkuin unta ois.

Kurjenmiekat.

Olen taas-olen rannalla joen,
joen, muistoista rikkaimman.
Nyt, myöhään, siksi sen koen
ja siksi sen tunnustan.

Mihin sitten hautakivi
ajan tullen tehdäänkään,
tuo kurjenmiekkojen rivi
vie muistojen hämärään.

Ne heleät rantamat.
Ne kaukaiset, himmeät muistot....
Nyt ylhäiset jumalanpuistot
jo kätkevät vainajat.

Tämän kesäiset kurjenmiekat
eivät palaa milloinkaan,
ja hautakummuilla hiekat
ovat pelkkää tomua maan.

Mutta kurjenmiekkojen suku
ei tyhjiin haihtua voi,
ja rantojen vihreä puku
taas linnunlaulua soi

myös silloin, kun olen jo poissa...
yhä hehkuvat kauneuttaan
sadat kurjenmiekat joissa
tämän autereisen maan...

Muuttolinnut.

Muuttolinnut
kiitää etelään
-unen aikaan
pimentyvään jään.

Palaa, katso
taakses, onneton.
Liian kauas
pilviretkes on.

Liian syvään
eksyin pimeään,
siksi maahan
lyödyin siivin jään.

Onneani
pakenevaa hain....
siksi tiedon
osakseni sain.

Kylmän, kovan
kahlehtivan jään.
Lintuauran
loittonevan nään.

Orjalaiva.

Synnin palkka kuolema.
Laiva, lapsen vuolema
Kaleeriksi tullut on
julman orjajoukkion.

Siellä ylpein enkeleistä
yhä nostaa uhman peistä:
hyvän, pahan tuolla puolla
elää ei voi, voi vain kuolla.

Yli syväin ulappain
kulkee laiva vainajain.

Tsarevitsh Aleksein kuolinlaulu

Minut solmuruoskaalla ruoskitit,
sinä Pietari, luonnoton isä!
Veritulvaani riemuiten katselit,
oli haavoihini se lisä!

Minä, onneton poikasi Aleksei,
minä rakastin Venäjän maata,
sitä vanhaa ja pyhää, ja siitä ei
minun mieleni luopua saata!

Siitä, jossa kymmenet kellot soi,
oli kirkoissa pyhäinsavu,
jossa pyhien vaiheista kertoa voi
joka ainoa kirjojen tavu.

Sinä pilkkasit sitä Venäjää,
tämän uuden luoda tahdoit.
Siksi pojaltasi oli painuva pää,
sinä teit, mitä minulle mahdoit!

Minä yritin paeta luotasi...
Sinä ajatit minua takaa!
Miten vihaatkaan minua, isäni,
vedet Venäjän vihasi jakaa!

Että elämä on vain kärsimys,
tänä päivänä tiedän sen hyvin,
sinun solmuruoskasi kipeys
minut uurtaa kun haavoin syvin...

Isä, seurasit sivusta riemuiten
miten paljon iskuja siedän!
Susi ihmiselle on ihminen,
toden totta sen olevan tiedän...

Siksi ruoskita, isäni armoton
minun luistani irti liha!
Toki parempi kuolema täällä on
kuin kestää kauhea viha !

Vähä hiukkanen täällä on elämä,
olit, isäni, raudasta, jäästä...
Siksi hyvästi, kaikki se kipeä
minut haudan rauhaan jo päästä!

Tsaari Pietari Suuri tuomitutti poikansa Aleksein kuolemaan ja seurasi vankilassa poikansa ruoskimista ennen tuomion täytäntöönpanoa. Poika kuoli ruoskinnan jälkeen.

Sademetsä.

Soi jylhä pauhu loputtomain vetten,
soi laulu virtain kohtalottomain.
Kun riipun liaanista, tiedän hyvin, etten
voi ylös päästä, alas kuiluun vain.

Vain pimeyttä, aarnioitten näljää
ja käärmeet kiertyy kukkaköynnöksiin.
On jossain vapaata ja jossain väljää,
ei täällä, kahlittuna liaaniin.

En tiedä miten eksyin metsään tähän,
ja miten täältä koskaan päästä voin.
Jäi uskoa ja toivoa niin vähän,
kun kaikki sademetsän kauhut koin.

Yö mylvii, ulvoo, karjuu tiikerinä
ja mataa kähinänä käärmeiden,
ja pelkoon käpertynyt ihmis-minä
on syleilyssä surman hirmuisen.

Kuu ilveellinen keinuu vetten päällä
ei löydy taivaalta-kai metsän eksytys.
Jo tiedän: harhailuni aarnioissa täällä
ei ollut sattuma, se oli täyttymys.

Siis kirpoa jo liaanista, käsi!
On huima lento suureen pimentoon.
Tee, kurimuksen pyörre, tehtäväsi!
Vie, virta, mihin tahdot kohtaloon!

Kivenhakkaajat.

He hakkaavat verkkaan
paatista kalliota.
Täällä on taisto ja täällä on sota
muruista leivän ja lihan.

He hakkaavat verkkaan
suuria syvyyksiä:
he eivät tunne taivaitten hyvyyksiä,
vain jäytävän jumalten vihan.

He hakkaavat verkkaan
aikojen tuomiota:
määränään taisto ja syntynään sota
on jokainen elämän hiven.

He hakkaavat verkkaan
tummia syvyyksiä.
He eivät tunne taivasten hyvyyksiä,
he hakkaajat kiteen ja kiven.

Hymy.

Pienen lapsen
hymyilevän näin
kultahapsen,
hiljaiseksi jäin.

Ollut lienen
lehti juureton,
sinun, pienen
katsees ehkä on

silloin, kun on
tuhkaa käsi tää
sanat runon
tämän häviää

tähtitarhain
yllä pimeäin
maassa harhain
kerran hymys näin.

Sadun kehrää kiedon.

Sadun kehrää kiedon
suunnatonta.
Pilviä ja ulapoita päin
tiet on suuret unennäkijäin,
ohi ihmistiedon
unta näin.

Satu kietoo sadun
avaa monta
tietä poluttomaan pimeään.
Suunnattoman suureen hämärään
varjokaupunkini kadun
yhä jään.

Menneen talven lumet.

Vaikka painaisivat haavat
kipeästi rinnassasi,
ajan lääkettä ne saavat
kun on kaikki takanasi.

Menneen talven lunta suotta
tahdot luoda polultasi,
vuosi ajaa takaa vuotta,
varjoon vaipuu kokemasi.

Älä menneisyyteen juutu,
siinä hetket hukkaan liitää,
eilisistä älä suutu,
palaamaton aika kiitää...

Ellei täällä mikään muutu
vedeksi jää seisovaksi
elämäsi kuvaruutu,
turhan menneen seulonnaksi.

Olla itseänsä vastaan.

Olla aina samaa pataa,
ajatella samaa rataa,
samaa aatteen uraa mataa
-ei se maita.

Onni on vain hetken laina,
jos ei taakka maahan paina
miksi valitakaan aina
polku kaita?

Synkässäkin pimeässä
jokin tähti välkkymässä
suuressakin ikävässä
ilon raita.

Aina täynnä tulta vihan
pohjaan asti olla ihan
synkkä kuolettaja lihan,
sielu saita.

Olla itseänsä vastaan,
luopua myös laulamastaan
äänin variksen tai rastaan
-näin on laita.

Hiljentyminen.

Kaikki kaunis, joka meni
huomaamatta ohitseni
-ei se koskaan enää palaa,
tullut, mennyt niinkuin salaa...
Tinani jo kauha valaa.

Tulin tänne kyvyin vajain
hulluuttani takaa ajain.
Tutkin filosofioita
tiedon aarrekammiota
-tuumaakaan ei niistä voita.

Nyt sen tiedän-elää tässä
tulee kerran elämässä.
Elää, eikä ottein aroin,
täysin voimin sekä varoin
mennä, vaikka pohjaa haroin.

Sentään huimat vastavoimat
vaanii, pahan kammitsoimat.
Siltikin on määrä mennä,
souda, juokse taikka lennä,
määränpäätä kohti ennä.

Mutta eipä määränpäätä,
on vain monenlaista säätä.
Tie ja suuri kulku tiellä
sekä seisahtua siellä
missä pohja alkaa niellä.

Määrää suurempi on retki
elämäsi lyhyt hetki
teillä kaupungin ja salon
pakkasen ja päivänpalon
alla kuun ja tähtivalon.

Elämäsi, kasteenpisar,
Luojan unen outo sisar,
Ihmelahja, siitä kiitä
tutkimattomia niitä
joihin tietosi ei riitä.

Kuoleman odotushuoneessa.

Kuoleman odotushuoneessa
istumme kaikki
odottaen että suuri parantaja
tohtori Aika
kulkisi ohitsemme.

Kuoleman odotushuoneessa
sain suuren viisauden:
vain rakkauden kautta
saamme ymmärryksemme kuolemasta,
ja se viisaus on ihmisen ylin.

Kuoleman odotushuoneessa
pitelin viisauttani
kuin kimmeltävää pisaraa:
siinä välkkyisi hetken valo
ja sitten tuuli pyyhkisi sen pois.

Onni.

Kuun takaa
odotin jotakin
sinisten pilvien sylistä.
Enkä ymmärtänyt
että kaikki olikin lähelläni.
Ihan lähellä se oli
niinkuin virtaava vesi
joka soluu sormistani
unohduksen hiekkaan.

Viestinjuoksu.

Syntyy polven jälkeen polvi,
kuolee suvun jälkeen suku,
eikä tiedä tähtiholvi
mikä määränpää ja luku

on sen alla kulkevilla
vinhan viestin juoksijoilla
jotka kiire-askelilla
vaaroilla ja tasangoilla

juosten etsii itseänsä
-kapulansa luovuttaen
kun on tehnyt tehtävänsä
päässyt päälle vuorenlaen.

Lastu virralla.

Ajan virralle viskattuna
minä lastu laineille jäin...
kuten kiitävä pikajuna
vedet virtaavat eteenpäin!

Älä virralle huuda: palaa!
se ei palaa kuitenkaan.
Mikä mennyt on, meni kuin salaa
joko kohtakin upota saan?

Samantekevää! Uppoan, missä
merikorttiin merkitty on.
Mitä vielä on löydettävissä,
se on kourissa kohtalon.

Tämän ymmärrän, tähän tyydyn
enkä katsele taaksepäin.
Palan, pimennyn tahi hyydyn,
kävi sitten niin taikka näin.

Rikas ja köyhä.

Olen rikas! On päälläni linnunrata,
minun osani siitä on tähteä sata!
Kuka kiinnitykseni saattaisi kiistää?
Kuka osaisi minulta omani riistää?

Minun omaani on myös linnunlaulu,
meren ärjyistä uurrettu mahtava taulu
jota kankaalle maalannut ei ole kukaan.
Sitä katsoa saan ihan mieleni mukaan.

Olen sentään sittenkin peräti köyhä:
kun on kerran kattoni hiekka jo löyhä,
sitä silloin on päälläni seitsemän jalkaa
jo kun matojen juhlaruokailu alkaa.

Syvännepaikka.

Kaikilla meillä on sija
jonneka Ahnehtija
korjaava on meidät kerran,
tuomiotulille Herran.

Mutta-ei olekaan tulta,
on vain maatuva multa,
syvännepaikka syvin,
nukkua nurmessa hyvin.

Viimeinen sija.

Lepäänkö alla paaden
kunnioitusta saaden
vaiko tuhkana tuulen
-yhdentekevää, luulen.

Sitä en enää tiedä
sopiiko minut viedä
kätköön marmorihaudan
vaiko leikatun laudan.

Yhdentekevää, missä
sija on löydettävissä.
Tiedänhän hyvinkin, että
pian olen maata ja vettä.

Ihmeiden aika.

Siis sanot: Ihmeiltä on aika ohi
ei Joonasta vie valas eikä suuri lohi,
ja vesi viiniksi ei muutu Kaanaan häissä,
ei enkeleitä lennä tuulispäissä.

Ei! Ihmeitä on yhä täynnä maa,
on ihme lehti, joka puhkeaa,
ja ruoho, jonka tuuli taivuttaa,
ja kukka, joka värin, tuoksun saa.

Ja ihme ihmeistä on ihmisjärki,
se joka aineet hiukkasiinsa särki,
se joka tutkii tähdet sekä taivaannavat,
ja mittaa meren aavat aaltoavat.

Tai suurin ihme: ihmissydämen,
ja koko korkeus ja syvyys sen.
oi! mitkä laineet vihan sekä rakkauden
lyö teillä elämämme lyhyen.

Alttari tuntemattomalle Jumalalle.

Tuntemattomalle
oli jumalalle
ammoin Ateenassa alttari.
Niinhän kertoo meille Paavali.

Oikein Ateenassa
myrtin-tuoksuvassa
silloin mielestäni harkittiin,
tänä päivänäkin uskon niin.

Eihän retkelläni
liene käsissäni
ollut kohtaloni milloinkaan.
Olin lastu, joka virtaan viskataan.

Siksi elämälle
liekin- häilyvälle
itse itsessäni kumarran:
sieltä löydän tuntemattoman.

Vankikoppi.

Ei ihan onnettomat,
ei onnelliset aivan...
kun retket oli omat
se maksoi sentään vaivan...

Ne olivatko omaa
ne kaikki tehdyt retket?
Ei vankilasta lomaa
suo elämämme hetket!

On kohtalonsa vanki
kai täällä itse kukin.
Ei vapautta hanki
kai seittiin jäänyt lukin?

Sen, mustan lukin seitin
sai kukin syntymässä,
ja muka vapaan reitin
yön, päivän päilynnässä...

Ja sentään vankikoppi
on oma sydämemme,
sen tiukka joka soppi,
me irti pääse emme...

Ja Jumalan henki kulki vetten päällä.

Vedet vilajavat
syvät, seesteiset.
Kaikki katoavat,
Sinä yksin et.

Sinä, jonka Sana
yli syvyytten
kaikui kantavana
aamuun hetken sen

jona syttyi valo
nousi taivas, maa,
tähtitarhain palo
linnunratain taa,

elämämme itu
syntyi säikkyen,
pienen pieni hitu,
minä, ihminen,

joka mittaan tähdet
yllä ulapan.
Henki, kauas lähdet,
tunnen, aavistan...

Vanhan hongan laulu.

Minä yksinkö, vanha honka
tähän kummulle jäädä saan?
kun on heittynyt pilvenlonka
yli syksyn ja kuolevan maan?

Miksi olen? Ei, tarkoitusta
enpä ymmärrä vieläkään,
kun on taivas jo syksystä musta
lumen alle kun kohta jo jään.

Olen kestänyt myrskysäitä
sekä jylyä ukkosen,
sadekuuroja, tuulispäitä
tätä runkoa kasvattaen.

Entä mitä on tuleva muuta
minkä takia tänne jäin?
Mikä kohtaava on tätä puuta
joka noussut on päivää päin?

Enkä tiedä, en tietää saata
toki sentään sen ymmärrän:
sinä päivänä kun olen maata
kun jo tyhjäksi häviän

valon leikki varjoissa herää
yhä hohteessa auringon
yhä silloin kun jänteeni kerää
joku joukosta varviston

Yhä silloinkin päivä kai päilyy
sekä loimuaa kuutamo.
Minä lähden, metsäpä säilyy,
huku ei tämä hongikko.

Täysi malja.

Marraskuinen lehtimatto,
keltaista ja vihreää,
yllä sankka pilvikatto,
kohta tulee talven jää.

Puhtaammaksi, kirkkaammaksi
sade kaiken pessyt on,
kevääksi jo tulevaksi
nousta uuden nurmikon.

Vanha väistyy uuden tieltä,
se on säädös Jumalan.
Mutta kirkkaampana sieltä
nousee alta kuoleman

lyhyt syksyn kuulas hetki
kun jo kaikki ohi on.
kun on päättymässä retki,
malja täysi kohtalon.

Viimeisellä harjulla.

Tällä harjulla viimeisellä
vailla polkua eteenpäin
olin alkanut ihmetellä
miten kaiken niin kauniina näin?

Mikä kirkkaus taivaan ja vetten!
mikä kimmellys kaiken maan!
Tänä päivän huomasin, etten
sitä ymmärrä ollenkaan...

Se ei kestä kauan, se hetki,
se on lyhyt ja viimeinen.
tähän harjuun on päättyvä retki,
eikä mitään jäljestä sen!

Siksi kiitän kauneudesta
tämän vihannoivan maan,
kuten vuodesta tuhannesta
jotka hetkenä kokea saan!

Tältä harjulta viimeiseltä
eipä kohota päivää päin!
Ajan lainana pimeydeltä
minä vihreän maan yhä näin...

Henrik Purjehtijan laulu.

Nyt karavellit esiin!
ja yli ulapan!
On lähtö syviin vesiin
taa tuntemattoman.

Ja Kiellettyä Nientä
ei ole ensinkään!
On kaikki täällä pientä
kun matkaan lähdetään.

Jos minun osanani
on tämä Sagres vain,
niin uljaat unelmani
vie taakse ulappain.

Kai niiden takaa, luulen
voin löytää Kaipuun maan,
vie sinne lento tuulen
taas yhä uudestaan.

En omin silmin sitä
kai ennen nähdä saa,
kuin yhtyy Länsi, Itä,
ja meri, mannermaa...

Siis karavellit, yhä,
te matkaan lähtekää!
Ja viekää risti pyhä
päin merta siintävää!

Ja Portugalin laivat
taa Niemen Kielletyn
kun purjetuulen saivat
työn tiesin täytetyn!

Portugalin prinssi Henrik, lisänimeltä purjehtija, asui Sagresin niemessä käymättä koskaan kaukomailla, mutta lähetti karavellinsa ohi Kap Nonin, kielletyn niemen, jonka tuolla puolen keskiaikaisen uskomuksen mukaan kristittyjen laivat syttyivät tuleen. Henrik kuoli v. 1460.

Kaikupohja.

Jos nämä runot soivat
niin että kuulet sen,
tai totuuden jos toivat,
niin minä tehnyt en

en silloin ole niitä,
vaan sinä runot loit....
jos iloitsetkin siitä
ne että kuulla voit,

niin olet runoilija,
en minä enää, en.
Nyt sinulla on sija
luo näiden runojen!

On meillä yhteissielu
kai kaikkein ihmisten
ja mitaton on nielu
sen suuren syvyyden

sen, johon täällä johtaa
kuin salaa, tietämys...
-ne jossain siellä kohtaa,
on kaiken yhteys.

jo pikku eleestäkin
me toisen tunnemme...
kuin pohjattoman säkin
on suulla tieto se!

Ja mistä pieni lapsi
voi puheen ymmärtää?
Ei tiedä harmaahapsi,
se salatuksi jää...

Ei ilman kaikupohjaa
soi mikään kitara.
Ja kuka kaiken ohjaa,
en tiedä, aavista....

Seestyminen.

Vaahtoaaltojen vana
purresta jälkeen jää.
Ulappa, tuonnempana
kaiken jo hiljentää.

Alussa oli Sana,
lopussa hiljaisuus...
Silmien edessä Mana
pientä on taidokkuus.